

MAREK PLUTA

Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Małżeństwo – drogą świętości. Propozycje Ruchu Equipes Notre-Dame

Marriage – a Way to Sanctity. Propositions of the Equipes Notre-Dame Movement

Kiedy powstawał Ruch Equipes Notre-Dame (END), instytucja małżeństwa „miała się dobrze”. Nikt nie podejrzewał zbliżającego się kryzysu prowadzącego do uznania innych form współżycia za równorzędne z małżeństwem, zarówno na płaszczyźnie akceptacji społecznej, jak i porządku prawnego. Duchowość małżeńska wypracowana przez Ruch END wydaje się być dziełem proroczym, które może stanowić punkt oparcia dla obrony małżeństwa rozumianego tradycyjnie, jako związek mężczyzny i kobiety, jeden i nierozzerwalny.

1. RUCH EQUIPES NOTRE-DAME

Ruch Equipes Notre-Dame jest ruchem duchowości małżeńskiej stawiającym sobie za cel pomoc małżonkom w pełnym przeżywaniu sakramentu małżeństwa. Jego początki sięgają ostatnich miesięcy przed II wojną światową. Pierwsza ekipa zebrała się 25 lutego 1939 roku w Paryżu. Powstanie ruchu było odpowiedzią na potrzebę duchowego towarzyszenia kapłana na drodze do świętości, wyrażoną przez kilka par małżeńskich wywodzących się ze skautingu. Zwróciły się one do ks. Henri Caffarela (1903-1996), kapłana diecezji paryskiej, z prośbą o wyjaśnienie zależności między miłością małżeńską a miłością Boga. Ze wspólnej refleksji zrodziły się podstawowe zasady Ruchu END i zręby jego duchowości¹.

¹ Por. H. Caffarel, *Jaki jest charyzmat założycielski Equipes Notre-Dame*, konferencja do odpowiedzialnych Ruchu END, Chantilly 1987, materiały wewnętrzne Ruchu.

Pierwszym zadaniem, jakie sobie postawiono, było poznanie zamysłu Boga wobec pary ludzkiej i całej rzeczywistości małżeństwa. Drugi kierunek poszukiwań wyznaczało przekonanie, że powołaniem wszystkich jest świętość. Spotkania małżeństw służyły nie tylko zgłębianiu teologii małżeństwa. Bardzo szybko, w kontekście konkretnych potrzeb, narodziły się więzi przyjaźni, umacniane wspólnymi troskami i wspólnymi modlitwami². Mimo trudnego czasu wojny młody ruch rozwijał się dynamicznie. Na początku 1945 roku było w Paryżu 12 ekip po 4-7 małżeństw każda. Po zakończeniu wojny rozwój jeszcze się nasilił. Wzrost liczby ekip radował serce Założyciela, ale wywoływał też niepokój o jakość prowadzonej przez nie pracy duchowej. Trzeba było podjąć działania zmierzające do uporządkowania życia ruchu i zapewnienia małżonkom przemysłanej i efektywnej formacji.

W 1947 roku ks. Caffarel redaguje „Kartę Equipés Notre-Dame”, w której jako najważniejsze środki rozwoju duchowości małżeńskiej wskazuje: modlitwę osobistą i wspólną małżonków, spotkanie ze słowem Bożym, dialog małżeński oraz tzw. regułę życia. W Kartce stwierdza się m.in., że małżeństwa zgromadzone w ekipach

[...] uznają Chrystusa za Przewodnika i Pana swego małżeństwa; Jego Ewangelię czynią konstytucją swej rodziny; chcą, aby ich miłość, uświęcona sakramentem małżeństwa, była hołdem składanym Bogu, wyraźnym świadectwem wobec ludzi, że Chrystus zbawił ich miłość, zadośćuczynieniem za grzechy przeciw małżeństwu³.

Dla zrealizowania tak wzniosłego programu potrzebne jest wzajemne wsparcie małżeństw, dlatego łączą się one w ekipy, pamiętając o słowach Chrystusa: „Gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich” (Mt 18,20)⁴. Ekipy oddają się w opiekę Maryi w przekonaniu, że jest ona najlepszym wzorem i wspomożycielką w dążeniu człowieka do świętości. Ekipy spotykają się raz w miesiącu na spotkaniach formacyjno-modlitewnych z udziałem kapłana pełniącego rolę doradcy duchowego. Każde małżeństwo jest również obowiązane odbyć raz w roku dwudniowe lub tygodniowe rekolekcje.

Od lat pięćdziesiątych Ruch END rozwija się bardzo dynamicznie we Francji i poza jej granicami. W 1975 roku Papieska Rada ds. Świeckich zatwierdziła Ruch jako międzynarodowe stowarzyszenie katolickie, a dekretem z 26 lipca 2002 uznała END za międzynarodowe stowarzyszenie prywatne wiernych, posiadające osobowość prawną i zatwierdziła jego statut⁵. Obecnie do Equipés Notre-Dame należy ponad 54 tys. małżeństw w ok. 70 krajach na wszystkich

² Zob. tamże.

³ *Karta Equipés Notre-Dame*, wyd. 2, 2008, s. 3.

⁴ Cytaty z Pisma Świętego za *Biblią Tysiąclecia*, wyd. 3.

⁵ Dekret Papieskiej Rady ds. Świeckich, w: *Karta Equipés Notre-Dame*, wyd. 2, 2008, s. 32-34.

kontynentach. W Polsce Ruch Equipés Notre-Dame działa od 2001 roku, gromadząc ponad 250 małżeństw w ok. 50 ekipach.

2. WIZJA MAŁŻEŃSTWA W RUCHU END

Koncepcja małżeństwa, jaką znajdujemy w pismach ks. Caffarela i w dokumentach ruchu, sprowadza się do trzech zasadniczych kwestii: miłość, sakrament małżeństwa, świętość. Można by nawet pokusić się o sformułowanie ich wzajemnej zależności w następującym równaniu: *miłość + sakrament = świętość*, z zastrzeżeniem, że prawa matematyczne nie znajdują prostego przełożenia na egzystencję człowieka.

a. Miłość

Miłość małżeńska jest fundamentem małżeństwa, od Boga pochodzi i do Boga prowadzi. Papież Paweł VI w przemówieniu do END w 1970 roku przypomina:

«Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę» (Rdz 1,27)... dwojakość płci była chciana przez Boga, żeby razem, mężczyzna i kobieta, stali się obrazem Boga i jak On źródłem życia: «Bądźcie płodni i rozmnażajcie się» (Rdz 1,28)⁶.

Para ludzka jest ostatnim z dzieł Bożych, jest więc szczytem stworzenia. Jest też pełnym obrazem Boga, bo „Bóg jest Miłością” (1J 4,8), a miłość jest relacją interpersonalną: w Bogu trzech Osób, w parze ludzkiej – dwóch. Jedność Boskiej Trójcy, staje się wzorem nierozzerwalności więzi łączącej ludzką parę: „Dlatego to mężczyzna opuszcza swego ojca i matkę swoją i łączy się ze swoją żoną tak ściśle, że stają się jednym ciałem” (Rdz 2,24).

Miłość prowadzi do Boga. Pierwszym krokiem na tej drodze jest odkrycie własnej niewystarczalności. Druga osoba nie tyle uzupełnia braki, co przynosi ze sobą „drugą połowę świata. Tej drugiej połowy świata – męskiej lub żeńskiej – nie otrzymuje się jak dobro, które posiada się raz na zawsze. Rzecz się nabywa, a osobę przyjmuje się w miarę daru uczynionego jej z siebie samego”⁷. Odkrycie potrzeby drugiej płci prowadzi do odkrycia bardziej fundamentalnego braku – potrzeby Absolutu, Boga. Prawdziwa miłość otwiera na Boga⁸.

⁶ Paweł VI, *Allocution aux foyers des Equipés Notre-Dame*, nr 3, AAS, an. LXII, 1970, s. 429, tłum. własne.

⁷ H. Caffarel, *Le mariage, route vers Dieu*, cytata za: S. Wawrzyszkiewicz, *Małżeństwo drogą świętości. Duchowość małżeńska w doświadczeniu Equipés Notre-Dame*, Kraków 2005, s. 119.

⁸ Por. S. Wawrzyszkiewicz, *Małżeństwo drogą świętości...*, dz. cyt., s. 106nn.

Miłość jest darem z siebie. Należy ją odróżnić od namiętności. Namiętność jest stanem emocjonalnym, domaga się spełnienia na płaszczyźnie fizycznej i uczuciowej. Miłość obejmuje również sferę ducha, angażuje całego człowieka. W przeciwieństwie do egoistycznie ukierunkowanej namiętności, miłość szuka przede wszystkim dobra drugiej osoby. Prawdziwa miłość małżeńska musi być wzajemna, jest relacją tworzoną przez dwie osoby, które dają się sobie nawzajem i przez to jedna drugą ubogacają⁹.

Nie chodzi jednak o wyidealizowany obraz miłości. Do rzeczywistości miłości małżeńskiej należy też wymiar cielesny. Seksualność człowieka jest darem Bożym i powinna być realizowana zgodnie z Bożym zamysłem. Ksiądz Caffarel przestrzega zwłaszcza przed oddzielaniem sfery seksualnej od całości osoby, co prowadzi do banalizacji zachowań seksualnych i traktowania ich jako czysto fizycznych lub fizyczno-sentymentalnych. Ojciec Angelo Epis, doradca duchowy Międzynarodowej Ekipy Odpowiedzialnej, najwyższego organu ruchu, na zgromadzeniu w Rzymie w styczniu 2009 roku, tak przedstawił doktrynę END na temat seksualności:

W życiu pary małżeńskiej realizują się trzy funkcje seksualności. Najpierw funkcja relacji: Biblia przedstawia popęd seksualny jako to, co pozwoli przezwyciężyć poczucie samotności i opuszczenia, jako solidarność w budowaniu świata, jako źródło radości dla dwojga, którzy rozpoznają, że należą do tego samego «ciała» (Rdz 2). W ogrodzie Eden obowiązuje zasada uznawania różnic. Pierwsza para jednocześnie uznaje własne różnicowanie płciowe, różnicę między Bogiem a człowiekiem, różnicę między owocami dozwolonymi a zakazanymi. Kiedy narusza się te różnice, seksualność jest źle przeżywana, relacja mężczyzna-kobieta przestaje być źródłem radości i staje się źródłem przemocy i wyjałowienia ziemi (Rdz 3). Po drugie, w miłości zawarta jest funkcja przyjemności. Bez wątpienia, właśnie ta funkcja jest pierwszą w odkrywaniu seksualności i najbardziej podstawową. Biblia nie waha się, zwłaszcza w Księdze Rodzaju i Pieśni nad pieśniami, uznać siły i piękna miłości erotycznej, która nadaje koloryt więzi łączącej parę. Współczesna antropologia również dostarcza argumentów podkreślając, że nie może być prawidłowego rozwoju osobowości bez właściwego miejsca przyznanego przyjemności. Po trzecie, miłość zawiera funkcję płodności: płodności, która ożywia i daje radość obojgu, która czyni parę aktywną w tworzeniu świata, i której szczytem jest wspólne arcydzieło dwojga – dziecko. Właściwy rozwój pary jest możliwy tylko dzięki zrównoważonej integracji tych trzech wymiarów seksualności¹⁰.

b. Sakrament

Sakramenty Kościoła są znakami, przez które człowiek otrzymuje udział w zbawieniu wysłużonym przez śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa.

⁹ Por. tamże, s. 120nn.

¹⁰ Materiały wewnętrzne Ruchu END.

Sakramenty są skutecznymi znakami łaski, ustanowionymi przez Chrystusa i powierzonymi Kościołowi. Przez te znaki jest nam udzielane życie Boże. Obrzędy widzialne, w których celebrytuje się sakramenty, oznaczają i urzeczywistniają łaski właściwe każdemu sakramentowi. Przynoszą one owoce w tych, którzy je przyjmują z odpowiednią dyspozycją¹¹.

Święty Paweł nazywa je „przyobleczeniem się w Chrystusa” (Ga 3,27; Rz 13,14).

Przez sakrament małżeństwa miłość ludzka staje się nową rzeczywistością. W Chrystusie, mocą Ducha Świętego, dokonuje się odnowienie całego stworzenia.

Czy więc związek małżeński dwojga ochrzczonych osób z tego dzieła odnowienia wszystkiego mógłby zostać wyłączony? Z pewnością nie, gdyż jest związkiem dwojga ludzi nowych, mających nowe serce, żyjących nowym życiem w zjednoczeniu z Chrystusem. Można zatem powiedzieć na temat małżeństwa to, co św. Paweł mówi o każdym chrześcijaninie: «Jeżeli więc ktoś pozostaje w Chrystusie, jest nowym stworzeniem. To, co dawne, minęło, a oto wszystko stało się nowe» (2Kor 5,17)¹².

Związek małżeński był w Biblii częstym obrazem przymierza Boga z ludem wybranym. W Starym Testamencie dominowała jednak kwestia (nie-)wierności. Prorocy, zwłaszcza Ezechiel i Ozeasz, odstępstwa od przymierza, bałwochwalstwo, nazywają wprost nieprawdą, a niewierny lud – nieprawdą. Odnowienie przymierza zapowiadane jest zaś jako ponowne zaślubiny (Iz 62,5)¹³. W Nowym Testamencie List św. Pawła do Efezjan, ukazując najgłębszy sens związku małżeńskiego, odsyła do misterium miłości oblubieńczej Chrystusa i Kościoła (Ef 5,21-32). Dla ks. Caffarela małżeństwo jest arcydziełem Boga i drogą świętości. W 1959 roku w trakcie Międzynarodowego Zgromadzenia END w Rzymie mówił:

Sakramentalne małżeństwo chrześcijańskie nie tylko jest obrazem więzi miłości Chrystusa z Kościołem, ale daje parze małżeńskiej udział w tej więzi. Chcę powiedzieć, że dzięki sakramentowi małżeństwa, miłość, która jednoczy Chrystusa z Kościołem, jest tą samą miłością, która jednoczy, ożywia i raduje męża i żonę¹⁴.

Skutkiem sakramentu małżeństwa jest więc nierozdzielna jedność małżonków, tak ja nierozdzielna jest więź Chrystusa z Kościołem. Jedność ta jest małżonkom jednocześnie dana i zadana. Jej budowanie w codziennej egzystencji staje się zadaniem na całe życie.

¹¹ *Katechizm Kościoła Katolickiego*, nr 1131.

¹² H. Caffarel, *Weź do siebie Maryję, twą małżonkę*, Kraków 1997, s. 142-143.

¹³ Por. T. Jelonek, *Małżeństwo i rodzina w Piśmie Świętym*, Kraków 2007, s. 95nn.

¹⁴ H. Caffarel, *Les Equipés Notre-Dame, essor et mission des Couples chrétiens*, materiały wewnętrzne Ruchu.

Sakrament małżeństwa jest dany małżonkom, aby mogli swoje życie małżeńskie złączyć z życiem Zbawiciela. Chrystus oddał życie za ludzkość powodowany miłością bez granic: „do końca ich umiłował” (J 13,1). Dzięki sakramentowi małżeństwa, miłość łącząca małżonków staje się tą samą miłością, która zaprowadziła Chrystusa na Krzyż. Grzeszność człowieka sprawia jednak, że miłość ludzka może być jedynie niedoskonałym odbiciem miłości Bożej. Zadaniem człowieka wierzącego jest podejmowanie wysiłków, aby to podobieństwo było coraz wyraźniejsze. Łaska sakramentu małżeństwa jest lekarstwem usuwającym skutki grzechu i darem wynoszącym ludzką miłość do godności dzieła Bożego. Dzięki żywej więzi z Chrystusem, małżonkowie uzyskują zdolność kochania taką miłością, jaką On umiłował ludzkość – ofiarną i nieprzemijającą.

Miłość Chrystusa jest obecna w małżeństwie na sposób dynamiczny. Oznacza to, że łaska sakramentu małżeństwa nie ogranicza się do momentu zawarcia ślubu, ale rozciąga się na całe życie małżonków. We wszystkim, co składa się na codzienne życie małżeńskie, o ile nie ma znamion grzechu, aktualizuje się łaska sakramentu małżeństwa. Dotyczy to nie tylko wymiaru duchowego, ale i każdego przejawu miłości okazywanej sobie przez małżonków, łącznie z jej wymiarem cielesnym. Miłość małżeńska przeniknięta miłością Bożą pozwala dostrzec obecność Chrystusa we współmałżonku i inspiruje do troski o jego świętość¹⁵.

c. Świętość

Każdy chrześcijanin jest wezwany do świętości (por. Mt 5,48). Ksiądz Caffarel podkreśla, że nie ma dwóch świętości, jednej dla powołanych do wyłącznej służby Bogu, a drugiej dla tzw. zwykłego człowieka. Jest tylko jedna autentyczna świętość łącząca doskonałość wyrzeczenia i doskonałość miłości. W stosunku do chrześcijańskich małżonków można postawić następujące pytanie: skoro „są wezwani do chrześcijańskiej doskonałości, osiągną ją «pomimo» małżeństwa, czy «w» małżeństwie, czy też «dzięki» małżeństwu?”¹⁶ Ksiądz Caffarel nie miał wątpliwości, dlatego małżeństwom z pierwszej ekipy odpowiadał: „Powołanie do świętości was również dotyczy... Aby na nie odpowiedzieć, otrzymaliście specjalny sakrament”¹⁷. Pod tym względem działalność ks. Caffarela była pionierska w Kościele i w sposób proroczy wyprzedzała Sobór Watykański II. Przed 1939 rokiem nie było w Kościele żadnej organizacji dla par małżeńskich, chociaż były liczne stowarzyszenia osób indywidualnych.

Zasługą Ruchu END jest położenie nacisku na parę małżeńską i jej wspólną drogę do świętości.

¹⁵ Por. S. Wawrzyszkievicz, dz. cyt. s. 146; K. Knotz, *Akt małżeński*, Kraków 2001, s. 143nn.

¹⁶ H. Caffarel, *Mariage, vocation de sainteté*, cyt. za S. Wawrzyszkievicz, dz. cyt. s. 157.

¹⁷ J. Allemand, *Henri Caffarel. Un homme saisi par Dieu*, s. 38, tłum. własne.

Bóg chce, abyśmy sobie wzajemnie pomagali w drodze do świętości, samemu nie można się zbawić... można uświęcać się w małżeństwie i przez małżeństwo. Ale jest to nowa koncepcja, mało znana w Kościele¹⁸.

Potwierdzeniem tych słów ks. Caffarella niech będzie fakt, że wśród osób wyniesionych na ołtarze, świeccy stanowią zdecydowaną mniejszość, a kanonizowanych małżeństw znajdzie się zaledwie kilkadziesiąt i to z zastrzeżeniem, że ich życia małżeńskiego nie traktowano jako powodu kanonizacji. Zostali uznani świętymi „mimo” małżeństwa. Pierwszą parą małżeńską wyniesioną wspólnie na ołtarze i nie mającą innych zasług jak święte życie małżeńskie, byli Alojzy i Maria Beltrame Quattrocchi, w 2001 roku¹⁹. Sytuacja zmienia się w ostatnim czasie: w 2008 roku zostali beatyfikowani rodzice św. Teresy od Dzieciątka Jezus – Ludwik i Zelia Martin, a w wielu diecezjach otwarto procesy beatyfikacyjne kolejnych par małżeńskich.

Prawda o świętości małżeństwa jest już wyraźnie obecna w nauczaniu ostatnich papieży. Paweł VI w przemówieniu do Equipés Notre-Dame, w 1970 roku mówił:

Jak wszyscy ochrzczeni jesteście wezwani do świętości, zgodnie z nauczaniem Kościoła uroczycie potwierdzonym przez Sobór (por. *Lumen gentium*, 11). Ale macie do niej dążyć na swój własny sposób, «w» i «przez» życie małżeńskie (tamże, 41). Tego uczy nas Kościół: «Małżonkowie są uzdolnieni przez łaskę do prowadzenia życia świętego» (*Gaudium et spes*, 49 § 2) i do uczynienia swego małżeństwa «jakby domowym Kościołem» (*Apostolicam auctositatem*, 11)²⁰.

Jan Paweł II w adhortacji *Familiaris consortio* pisze:

Właściwym źródłem i pierwotnym środkiem uświęcenia małżeństwa i rodziny jest sakrament małżeństwa, który podejmuje i rozwija łaskę chrztu [...] wypełniając mocą tego sakramentu swoje zadania małżeńskie i rodzinne, przeniknięci duchem Chrystusa, który przepaja całe ich życie wiarą, nadzieją i miłością, zbliżają się małżonkowie coraz bardziej do osiągnięcia własnej doskonałości i obopólnego uświęcenia, a tym samym do wspólnego uwielbienia Boga²¹.

Karta END wyraża tę wizję małżeństwa w sposób następujący:

Małżeństwo chrześcijańskie samo w sobie jest «wspólnotą chrześcijańską» o określonej specyfice. Z jednej strony, ta wspólnota opiera się na rzeczywistości ludzkiej: jest darem wolnym, pełnym, ostatecznym i płodnym w miłości małżonków. Z drugiej strony, ta rzeczywistość ludzka staje się w Chrystusie sakramentem, czyli znakiem, któ-

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Por. Z. Nosowski, *Parami do nieba*, Warszawa 2004, s. 9.

²⁰ Paweł VI, dz. cyt., nr 2.

²¹ Jan Paweł II, *Familiaris consortio*, 56.

ry wyraża miłość Boga do ludzi, miłość Chrystusa do Kościoła, i czyni małżonków współuczestnikami tej miłości. Tak więc Chrystus jest obecny w szczególny sposób we wspólnocie małżeńskiej: Jego miłość do Ojca i do ludzi przemienia miłość ludzką. To dlatego miłość ludzka przeżywana po chrześcijańsku jest już w swej istocie świadectwem o Bogu i z jej pełni wynika apostołskie działanie małżeństwa²².

3. AKTUALNOŚĆ PROPOZYCJI END

Kryzys małżeństwa, którego jesteśmy dzisiaj świadkami, dotyczy przede wszystkim małżeństwa rozumianego jako instytucja społeczna. Tendencja panująca we współczesnej obyczajowości i w prawodawstwie prowadzi do uznawania innych form współżycia za równoważne z małżeństwem. Sprzeciw wobec niej w oparciu o zasady prawa naturalnego nie znajduje poparcia w woli prawodawców ani w ośrodkach kształtujących opinię publiczną. W tej sytuacji wydaje się rzeczą słuszną, by walkę o małżeństwo skoncentrować na płaszczyźnie duchowej. Spowoduje to zawężenie zakresu oddziaływania do małżeństw sakramentalnych, ale w zamian dostarczy im znacznie skuteczniejszej broni dla obrony własnej tożsamości.

Koncepcja małżeństwa głoszona przez Ruch END wydaje się doskonale odpowiadać na to zapotrzebowanie. Nauczanie o boskim pochodzeniu miłości małżeńskiej we wszystkich jej wymiarach: od fizycznego, poprzez uczuciowy, do jedności dusz, jest lekarstwem na powszechnie dziś widoczne, zwłaszcza w ośrodkach przekazu, spłaszczenie miłości do wymiaru erotycznego. Podkreślanie, że sakrament małżeństwa wprowadza parę ludzką w rzeczywistość Bożą, dzięki współ-przenikaniu się miłości ludzkiej i miłości Bożej, jest antidotum na redukcję małżeństwa do poziomu społeczno-obyczajowego. Wreszcie, ukazanie małżeństwa jako wspólnej drogi dwojga osób do Boga, drogi świętości, daje narzędzia do budowania prawdziwej i najgłębszej jedności między małżonkami.

Najskuteczniejszym orężem w walce o tożsamość małżeństwa chrześcijańskiego jest łaska sakramentu małżeństwa odnawiana przez sakramenty pokuty i Eucharystii, przez codzienną modlitwę i refleksję nad słowem Bożym, wreszcie przez wysiłek życia zgodnego z Ewangelią. Wszystkie istotne punkty doktryny Ruchu END na temat małżeństwa są obecne, mniej lub bardziej wyraźnie, w oficjalnym nauczaniu Kościoła. Jednak członkowie ekip mają do dyspozycji narzędzie ewangelizacyjne, którego nie zastąpi najbardziej nawet wyszukana teoria. Jest nim świadectwo świętego życia w małżeństwie na co dzień. Z tym głębokim przekonaniem małżeństwa należące do END przystępują do realizacji zarówno swego własnego powołania do świętości, jak i misji ewangelizacyjnej w obronie małżeństwa dzisiaj.

²² *Karta Equipes Notre-Dame*, dz. cyt. s. 15-16.

SUMMARY

The aim of the Teams of Our Lady is to help couples in a comprehensive experience of the sacrament of marriage. The concept of marriage which can be found in the writings of the founder – Father Caffarel – and in the documents of the Movement, focuses on three basic issues: love, sacrament of marriage and sanctity.

Conjugal love is the basis of marriage itself, it comes from God and leads to God. The human couple as the last creature of God is the culmination of creation. They are also a full image of God, since „God is Love”, and love is an interpersonal relation. Not only is sacramental marriage the image of Christ’s love to the Church, but it also gives the married couple a share in this love. The unbreakable unity of the couple stems from the sacrament of marriage. It reflects an inseparable relationship of Christ with His Church. The grace of the sacrament of marriage is not limited to the transaction of marriage, but in a dynamic way fills the couple’s whole life. Every Christian regardless of their status is called to sanctity. In the Movement of Teams of Our Lady the possibility of sanctification through marriage is strongly highlighted as well as the path of the spouses to holiness.

Key words:

marriage spirituality, sacrament of matrimony, marriage, love, holiness